

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

І Всеукраїнської науково-методичної конференції,

присвяченої

*15-й річниці заснування Шосткинського інституту
Сумського державного університету*

(Шостка, 21 квітня 2016 року)

**Суми
Сумський державний університет**

УДК 330.3

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ «ЗЕЛЕНОЇ» ЕКОНОМІКИ

С. О. Кузьменко, І.О. Пригара

Шосткинський інститут Сумського державного університету

Вул. Гагаріна, 1, м. Шостка, 41100

nis@ishostka.sumdu.edu.ua

Вчені всього світу говорять про необхідність переходу до «зеленої» економіки, але власників підприємств мало турбує це питання, тому дана проблема актуальна як ніколи.

«Зелену» економіку можна розглядати як засіб для досягнення гнучкої і еластичної економіки, яка дозволяє поліпшити якість життя населення і може розглядатися як засіб, що дозволяє пов'язувати економічні, екологічні та соціальні аспекти сталого розвитку. Концепція «зеленої» економіки, що сформувалася в останні два десятиліття, покликана забезпечувати більш гармонійне узгодження між цими аспектами, яке було б прийнято для розвинених країн і країн з перехідною економікою.

За оцінками експертів, в короткостроковій перспективі «зелена» економіка здатна забезпечити зростання ВВП, збільшення доходів на душу населення і зайнятості в таких а то й навіть більш високих темпах, ніж традиційна «коричнева» економіка. У середньо- та довгостроковій перспективі «зелена» економіка стане більш ефективною і до того ж надасть більш переваг з точки зору охорони навколишнього середовища і зменшення соціальної нерівності.

За останні 25 років значення світового ВВП зросло в чотири рази, що призвело до підвищення рівня життя населення. Але якість основних екологічних послуг і товарів погіршилося майже на 50%. Це пояснюється тим, що в останню чверть століття економічне зростання досягалося лише за допомогою використання природних ресурсів, що призвело до деградування і зникнення багатьох екологічних систем, за рахунок дефіциту природних запасів.

До країн, які підтримали пропозиції щодо розвитку концепції «зеленої» економіки відносяться Коста-Ріка, Китай, Бразилія, Ботсвана, ЄС, Ефіопія, Гана, Японія, Кенія, Індонезія, Таїланд, Нігерія, Непал, Філіппіни, Південна Африка, Росія і США. Країни, які виступили проти даної концепції - це Венесуела і Болівія. А для таких країн, як Гондурас, Карибський регіон і Латинська Америка «зелена» економіка взагалі не згадувалася в програмі розвитку.

Поки масштаби «зеленого» сектора світової економіки порівняно невеликі, тому в спеціальній літературі поряд з поняттям «зелена» економіка нерідко використовується термін «зелені паростки» (green shoots) економіки. Дійсно, вартість виробленої продукції і послуг в цьому секторі в 2014 р оцінювалася в 2 трлн. дол., або 2,7% світового ВВП, прибуток - в 530 млрд. дол., зайнятість в межах 10 млн. чоловік. Але вклад «зеленого» сектора в розвиток господарського комплексу окремих держав, які концентрують основну частину потужностей і інвестицій в цій сфері, помітно вище:

- в США «зелена» економіка дає продукції і послуг більш ніж на 600 млрд. \$ (4,2% ВВП), зайнятість в ній оцінюється в 3 млн. чоловік;
- в Японії - відповідно 3,4% ВВП і приблизно 1,5 млн. чоловік;
- в країнах ЄС в цілому - 2,5% сукупного ВВП і понад 3,4 млн. чоловік.

Однак в окремих країнах показники вищі: в Німеччині - близько 4,8% плюс світове лідерство з експорту екологічно чистих товарів і послуг (зокрема, понад 12% світової торгівлі обладнанням по збереженню клімату); в Великобританії, яка є світовим лідером за часткою «зеленого» сектора у ВВП, - в 2012 р 240 млрд дол. (або 8,8% ВВП), частка в експорті становила 5%, в загальній зайнятості - 3%

При повному переході до «зеленої» економіки створюється величезна кількість робочих місць, що дозволить компенсувати скорочення зайнятості. Це відноситься до таких секторів економіки, як житлово-комунальне та сільське господарство, лісова промисловість, енергетика і транспорт. Але не дивлячись на це, в галузях, де сильно виснажений природний капітал, наприклад, в рибному господарстві, відбудеться тимчасове зниження зайнятості і доходів, що потребують здійснення програм перекваліфікації робочої сили.

Розвиток «зеленої» економіки знаходиться в Україні на початковій фазі, і є лише поодинокі приклади впровадження її елементів. Захист довкілля та розвиток «зелених» технологій не є пріоритетними питаннями для українських урядовців.

Найперспективнішими, з точки зору створення нових «зелених» робочих місць та швидкості досягнення позитивних зрушень з «озеленення» економіки, є підвищення енергоефективності будівель та різні напрямки «зеленого» сільського господарства.

В останні десятиліття концепція «зеленої» економіки збільшує інтерес до себе і отримує підтримку в усьому світі. Існує величезна кількість суперечливих думок. Одні вважають, що це найкращий варіант шляху розвитку, за яким може піти держава, інші запевняють, що навіть якщо і держава зважиться вийти на шлях розвитку «зелених» інвестицій, то це закінчиться провалом.

В кінцевому підсумку ми все переконаємося, що шкоду оточуючому нас світу приносять не наші дії, а наше ставлення. На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки. Якщо людство хоче зберегти майбутнє, в якому не буде ні в чому бідувати, то необхідно задуматися вже зараз. Адже як тільки люди зрозуміють, що запаси ресурсів, якими ми користуємося, не безмежні, тоді зміниться і світосприйняття. І тільки тоді можна буде встановлювати новий шлях розвитку, який буде направлений на «зелену» економіку.

Список літературних джерел:

1. «Зеленая» экономика - экономика будущего [электронный ресурс] http://egov.kz/wps/portal/Content?contentPath=/egovcontent/bus_nat_eco/ecologiya/article/green_ekonomika&lang=ru.
2. Кучеров А. В. Концепция «зеленой» экономики: основные положения и перспективы развития // Молодой ученый. – 2014. – №4. – С. 561-563.
3. Навстречу «зеленой» экономике: пути к устойчивому развитию и искоренению бедности – обобщающий доклад для представителей властных структур. – ЮНЕП, 2011, С. 25.